

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	3
---------------	---

CZĘŚĆ OGÓLNA

Środowisko geograficzne	7
Położenie	8
Życie gospodarcze	18
Życie gospodarcze	18
Stosunki ludnościowe i sieć osiedleńcza	18
Przemysł	20
Rolnictwo	22
Transport i usługi	23
Krajobraz, środowisko przyrodnicze i ochrona przyrody	24
Pojezierze Kaszubskie	27
Wysoczyzna Krajeńska	29
Równina Tucholska	30
Pojezierze Chełmińskie	31
Pojezierze Dobrzyńskie	32
Wysoczyzna Gnieźnieńska	33
Wysoczyzna Kujawska	34
Kotlina Toruńska	35
Dolina Dolnej Wisły	36
Rys historyczny	37
Zabytki sztuki	53
Sztuka romańska	54
Sztuka gotycka	56
Rozwój architektury	59
Malarstwo i rzeźba	62
Renesans, manieryzm i wczesny barok	63
Barok i rokoko	65
Klasycyzm i romantyzm	67
Budownictwo drewniane i sztuka ludowa	68
Życie kulturalne	70
Sport i turystyka	81
Sport	81
Turystyka	83

CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

Bydgoszcz	87
Zasłużeni ludzie związani z Bydgoszczą	106

Przechadzki po Bydgoszczy	109
Wycieczki podmiejskie	117
Trasa 1. Bydgoszcz — Nakło n. Notecią — Wyrzysk — (Piła); bocznica: Kosztowo — Łobżenica — Więcbork	123
Kosztowo — Łobżenica — Więcbork	130
Trasa 2. Nakło n. Notecią — Mroczka — Więcbork — Sępólno Kraj. — Kamień Kraj. — Zamarte — Chojnice	132
Trasa 3. Bydgoszcz — Świecie n. Wisłą — (Chełmno) — Warlubie — Nowe n. Wisłą — (Tczew); bocznica: Warlubie — (Skórcz)	142
Warlubie — (Skórcz)	151
Trasa 4. Świecie n. Wisłą — Bysław — Tuchola — Chojnice	154
Trasa 5. Bydgoszcz — Włóki skrzyż. — Trzęsacz — Fordon — Bydgoszcz	163
Trasa 6. Bydgoszcz — Gościeradz — Koronowo — Mąkowsko — Tuchola	166
Trasa 7. Bydgoszcz — Gościeradz — Koronowo — Bylszewska — Sępólno Kraj. — Pamiętowo — Sławęcín — Chojnice; bocznica: Pamiętowo — Tuchola	171
Pamiętowo — Tuchola	173
Trasa 8. Tuchola — Legbań — Czersk — Karsin — Lubnia	174
Trasa 9. Chojnice — Męcikał — Brusy — Lubnia — (Kościerzyna)	179
Trasa 10. Chojnice — Rytel — Czersk — (Starogard Gdański)	181
Trasa 11. Chojnice — Charzykowy — Konarzyny skrzyż. — (Bytów); bocznica: Konarzyny skrzyż. — Swornigacie — Brusy	182
Konarzyny skrzyż. — Swornigacie — Brusy	184
Trasa 12 (kolejowa). Bydgoszcz — Nakło n. Notecią — Wyrzysk-Osiek — (Piła)	187
Trasa 13 (kolejowa). Nakło n. Notecią — Więcbork — Sępólno Kraj. — Kamień Kraj. — Chojnice — Męcikał — Lubnia — (Kościerzyna)	189
Trasa 14 (kolejowa). Bydgoszcz — Bładzim — (rezerwat cisów) — Wierzchucín — Wojtał — (Odry) — Bąk — (Kościerzyna)	190
Trasa 15 (kolejowa). Bydgoszcz — Terespol Pom. — Laskowice — Twarda Góra — (Tczew)	197
Trasa 16 (kolejowa). Terespol Pom. — Pruszcz Bagienica — Więcbork — (Złotów)	198
Trasa 17 (kolejowa). Laskowice — Tleń — Czersk — Karsin — Bąk	201

Trasa 18 (kolejowa). Grudziądz — Laskowice — Wierzuchin — Tuchola — Chojnice	203
Trasa 19 (kolejowa). Chojnice — Rytel — Czersk — (Starogard Gdański)	205
TORUŃ	205
Zasłużeni ludzie związani z Toruniem	215
Przechadzki po Toruniu	217
Wycieczki podmiejskie	225
Północno-wschodnia część woj. bydgoskiego	227
Trasa 20. Bydgoszcz — Fordon — Toruń — Wola — (Trutowo) — Lipno — Skepe — (Sierpc); bocznicą: Toruń — Złotoria	232
Toruń — Złotoria	234
Trasa 21. Toruń — Unisław — Bajerze — Chełmno	241
Trasa 22. Toruń — Chełmża — Stolno — Grudziądz — (Kwidzyn); bocznicą: Stolno — Chełmno — Świecie-Przechowo	251
Trasa 23. Grudziądz — Rogóźno Zamek — Łasin — (Kisielice)	263
Trasa 24. Grudziądz — Radzyn Chełmiński — Wąbrzeźno — Golub-Dobrzyń — Rypin — (Okalewo) — (Sierpc)	266
Trasa 25. Toruń — Kowalewo — Lipnica — Brodnica — (Nowe Miasto Lubawskie)	273
Trasa 26. Brodnica — Michałowo — Górzno	285
Trasa 27. Pojezierze Brodnickie	288
Trasa 28. Brodnica — Rypin — Lipno — Włocławek; wariant: Rypin — Ostrowite — (Obory) — Zbójno — Kikół — Lipno	292
Wariant: Rypin — Ostrowite — (Obory) — Zbójno — Kikół — Lipno	294
Trasa 29. Lipno — Radomice — Bobrowniki	296
Trasa 30. Włocławek — Szpetal Górny — Dobrzyń n. Wisłą — (Płock)	297
Trasa 31 (kolejowa). Toruń Wsch. — Chełmża — Grudziądz — (Kwidzyn)	299
Trasa 32 (kolejowa). Grudziądz — Mełno — Jabłonowo — Brodnica — Tama Brodzka — (Działdowo)	300
Trasa 33 (kolejowa). Toruń — Kowalewo — Wąbrzeźno — Jabłonowo — (Iława)	303
Trasa 34 (kolejowa). Bydgoszcz — Fordon — Ostromecko — Unisław — Chełmża — Kowalewo — Golub-Dobrzyń — Brodnica	303
Trasa 35 (kolejowa). Brodnica — Rypin — (Sierpc)	305

Trasa 36 (kolejowa). Toruń — Lipno — Skepe — (Sierpc)	305
Trasa 37 (kolejowa). Toruń — Unisław — Chełmno	306
Część południowa województwa	306
Trasa 38. Bydgoszcz — Toruń-Podgórz — Odolion — (Ciechocinek) — Nieszawa — Włocławek — Kowal — Lubień Kuj. — (Krośniewice)	309
Trasa 39. Bydgoszcz — Inowrocław — Kruszwica — Radziejów — Brześć Kuj. — Włocławek; wariant: Inowrocław — Zakrzewo — Rózinowo — Włocławek	325
Wariant: Inowrocław — Zakrzewo — Rózinowo — Włocławek	340
Trasa 40. Bydgoszcz — Chmielniki — Inowrocław — Strzelno — Kwieciszewo — Trzemeszno — (Gniezno)	341
Trasa 41. Bydgoszcz — Brzoza — Łabiszyn — (Lubostroń) — Barcin — Mogilno — Orchowo — (Słupca)	348
Trasa 42. Bydgoszcz — Szubin — Żnin — (Biskupin) — Rogowo — (Gniezno); bocznica: Szubin — Kcynia — (Wągrowiec)	353
Szubin — Kcynia — (Wągrowiec)	354
Trasa 43. Kcynia — Nakło	362
Trasa 44. Kcynia — (Smogulec) — Wyrzysk	362
Trasa 45. Toruń — Gniewkowo — Inowrocław	363
Trasa 46. Inowrocław — Pakość — Barcin — Żnin	364
Trasa 47. Włocławek — Chodecz — Przedecz — (Kłodawa)	367
Trasa 48. Włocławek — Brześć Kuj. — Lubraniec — (Izbica Kuj. — Brdów — Sompolno) — Piotrków Kuj. — Radziejów — Krzywosądz — Zakrzewo — Aleksandrów Kuj.	369
Trasa 49 (kolejowa). Bydgoszcz — Solec Kuj. — Toruń — Aleksandrów Kuj. — Włocławek — (Kutno)	373
Trasa 50 (kolejowa). Bydgoszcz — Inowrocław — Janikowo — Mogilno — Trzemeszno — (Gniezno)	374
Trasa 51 (kolejowa). Bydgoszcz — Szubin — Kcynia — (Wągrowiec)	375
Trasa 52 (kolejowa). (Damasławek) — Kcynia — Nakło	375
Trasa 53 (kolejowa). (Damasławek) — Janowiec Wielkopolski — (Gniezno)	376
Trasa 54 (kolejowa). Inowrocław — Gniewkowo — Toruń	377
Trasa 55 (kolejowa). Inowrocław — Piotrków Kujawski — (Karsznice)	377
Trasa 56 (kolejowa). Inowrocław — Kruszwica — Strzelno — Mogilno	378

Trasa 57 (kolejowa). Inowrocław — Pakość — Barcin — — Żnin — (Damasławek)	378
SZLAKI TURYSTYKI WIELKIEJ	380
Znakowane	
Szlak Piastowski	380
Szlak Łokietka	381
Szlak Powstania Styczniowego na Kujawach	381
Szlak Grunwaldzki	381
Szlak Kopernikowski	382
Szlak Towarzystwa Jaszczurczego	382
Szlak Powstania Wielkopolskiego na ziemi bydgoskiej	382
SZLAKI PIESZE	
Znakowane	
Okolice Bydgoszczy i Zbiornika Koronowskiego	383
Bory Tucholskie	383
Pojezierze Chełmińskie	384
Pałuki	384
Nie znakowane	
Okolice Bydgoszczy i Zbiornika Koronowskiego	385
Bory Tucholskie	386
Krajna	387
Ziemia chełmińska i michałowska	388
Ziemia dobrzyńska	388
Kujawy	389
Pałuki	389
Szlaki międzyregionalne	389
SZLAKI WODNE	390
LITERATURA	394
Indeks nazw geograficznych	401
Spis mapek i planów	411